

Talousarvion prosessikuvaus

Tilannekuva

Porin Vesi, liikelaitoksen toiminta on ollut pitkään teknisesti ja taloudellisesti melko vakaata. Taksaa korotettiin ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen 1.1.2025 alkaen. Tämä on antanut vesihuoltolaitokselle kaivattua puskuria mm. sähköenergian hankintahinnan vaihteluille, joilla on suuri merkitys vuotuisen käyttötalouden toteumaan.

Porilainen talousvesi on laadukasta ja jätevedenpuhdistus korkeatasoista. Verkostojen ja laitosten kunto on verrattain hyvä, vaikkakin taannoinen viikon sisällä tapahtunut kahdeksan suuren vesijohtovuodon sarja osoitti, että verkoston saneerausinvestointeihin on jatkossakin syytä panostaa voimakkaasti. Toiminnalliset riskit kasvavat nopeasti, jos vuosittaiset laitosten ja verkostojen saneerausmäärät eivät ole riittävät.

Euroopan parlamentin hyväksymän uuden yhdyskuntajätevesidirektiivin myötä jätevedenpuhdistamoille asettavat puhdistusvaatimukset kasvavat mm. ravinteiden poiston osalta. Uutena vaatimuksena on tulossa mikroepäpuhtauksien puhdistus. Nämä aiheuttavat merkittäviä investointitarpeita lähimmän kahden vuosikymmen sisällä. Lisäksi vesihuoltolaitoksilta tullaan edellyttämään huomattavia toimia energianeutraaliuden saavuttamiseksi.

Vesihuollossa on aina olemassa vedenlaatuhäiriöihin, putkirikkoihin, viemäritulviin ja jätevesipäästöihin liittyviä riskejä. Porissa nämä ovat pääosin hyvin hallinnassa. Ilmastomuutos asettaa mm. sadannan kasvun ja talviaikojen tulvien vuoksi haasteita erityisesti viemärointiin ja jätevedenpuhdistamoille.

Vesihuolto kuuluu yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisenä palveluna kyberturvallisuudirektiivin (NIS2) ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan CER-direktiivin piiriin. 4.4.2025 voimaan astuneen kyberturvallisuuslain vaatimuksiin vastaaminen sekä yleisestä turvallisuustilanteesta johtuvat seikat ovat vaatineet vesihuoltolaitoksilta merkittävästi jatkuvaa panosta.

Suomen hallitus on antanut eduskunnalle esityksen vesihuoltolain muutoksesta, jonka eduskunta käsittelee syksyn 2025 aikana. Lakiuudistuksella lisätään vesihuollon suunnitelmallisuutta ja vahvistetaan vesihuoltolaitosten edellytyksiä pitää huolta vesihuoltoverkostosta. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026 alkaen. Se edellyttää melko mittavia toimenpiteitä kunnalle laitoksen omistajana ja vesihuoltolaitokselle operoijana yhteisen toiminnallistaloudellisen tilan saattamiseksi lain mukaiseksi. Vaatimuksille on tiettyjä siirtymäaikoja. Asiaa tulee ryhtyä edistämään vuoden 2026 alusta alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet

Porin kaupunkistrategian 2030 johtoajatuksena on, että Pori on sujuvan arjen ja kestävän kasvun kotikaupunki. Porin Vesi, liikelaitos kehittää vesihuoltopalveluitaan tämän teeman ohjaamana.

Strategian Kasvava Pori -painopistettä Porin Vesi tukee osallistumalla vesihuollon osalta aktiivisesti uuden elinkeinoelämän Poriin sijoittautumisen mahdollistamiseen. Talousveden tuotannon lisäämiseen panostetaan nykyisiä tuotantorakenteita tehostamalla.

Osaava Pori -painopistettä Porin Vesi edistää mm. palkkaamalla ympäristö- ja prosessiteknikan alan opiskelijoita kesätöihin tuotantolaitostensa ja vesihuoltoverkostonsa työtehtäviin. Tämä on eduksi sekä omassa tulevassa rekrytoinnissa että tarjoaa alueen teollisuudelle käytännön työelämän tuntevaa uutta työvoimaa. Tavoitteena on palkata vuonna 2026 vähintään samaa määrää opiskelijoita kesätöihin kuin vuonna

2025. Digitalisaation edistämisen keihäänkärkenä on vuonna 2022 alkaneen etäluettavien vesimittarien hankinnan jatkaminen ja etäluennan hyödyntämisen tehostaminen, Porin Vedellä on yli 21.000 vesimittariasiakasta. Tavoitteena on kymmenen vuoden kuluessa vaihtaa kaikki mekaaniset mittarit etäluettaviksi.

Hyvinvoiva Pori -painopisteen mukaisesti Porin Vesi tuottaa ja jakelee keskeytyksettä laadukasta talousvettä, jonka terveysturvallisuutta valvotaan valvontatutkimusohjelman 2022-2026 mukaisesti, ja jonka riskejä Porin Vesi hallitsee Water Safety Plan -ohjelman avulla. Ohjelma on kokonaisuudessaan päivitetty vuonna 2024. Jäteveden puhdistuksessa Porin Veden tavoitteena on saavuttaa ympäristöluvan vaatimuksia paremmat puhdistustulokset.

Vastuullisuutta kestävästä tulevaisuudesta Porin Vesi osoittaa mm. pitkällä palvelusopimusperusteisella puhdistamolietteen käsittelyn biokaasulaitossopimuksella 2018-2033. Harjakankaan tekopohjavesilaitoksen uusittu lämmitysjärjestelmä on hyödyntänyt talvesta 2025 alkaen pohjaveden sisältämän lämpöä.

Taloudelliset tavoitteet

Kaupunginhallituksen päättämässä kehyksessä 2026 kaupungille maksettava Porin Vesi, liikelaitoksen peruspääoman korko on 6 % eli 2,652 milj. €. Porin Veden tilikauden ylijäämä kehyksessä on 1.973 milj. ja investointikehys 6 milj. €.

Kaupunginhallitus edellyttää myös liikelaitosten osalta, että ne laativat omat talousarvionsa ja taloussuunnitelmansa niin, että niiden toiminnan ja investointien yhteenlaskettu rahavirta on positiivinen.